

zmieneným usneseniam okr. výboru, vydaným v oboru pôsobnosti stanovenej v § 89 cit. zák., není opravný prostředek přípustný. Svoje rozhodnutia označil žal. úrad jako konečné.

Majúc rozhodovať o sťažnostiach podaných na tieto rozhodnutia, musel sa nss predovšetkým z moci úradnej zabývať otázkou, zda napadnuté rozhodnutia boli vydané úradom k tomu príslušným. V tomto smere dospel nss k týmto záverom:

Napadnuté rozhodnutia boli vydané okresným úradom a boli nimi pre neprípustnosť odmietnuté odvolania, ktoré podal sť-I' do usnesení okresného výboru, ktoréžto usnesenia žal. okr. úrad kvalifikoval jako usnesenia vydané vo veci okresného rozpočtu podľa § 89 zák. č. 125/1927 Sb.

Podľa odst. 1 § 78 vl. nar. č. 8/1928 Sb. odmietne odvolanie, ktoré bolo podané opozdene alebo není přípustné, úrad, u nehož odvolanie má byť podané (§ 76). Podľa § 76 cit. vl. nar. je odvolanie podať vždy u úradu, ktorý vo veci rozhodnul v I. stolici. Smysel ustanovenia § 78 odst. 1 cit. vl. nar. vyčerpáva sa v tom, že — bolo-li podané z rozhodnutia úradu odvolanie — má rozhodnúť o otázke, je-li odvolanie to přípustné, nie úrad II. stolice, lež najprv úrad, proti jehož rozhodnutiu odvolanie smeruje.

Ponevác v daných případech rozhodoval v I. stolici okresný výbor, mohol výrok podľa § 78 odst. 1 cit. nar. vydať len okresný výbor. Ustanovenia §§ 90 a 95 zák. č. 125/1927 Sb., ktorých sa žal. úrad v napadnutých rozhodnutiach dovolal, týkajú sa práva okr. hejtmana (náčelníka) prevádzať usnesenie okr. zastupitelstva a okr. výboru, resp. práva zastupovať okres jako právnickú osobu na venok, neoprávňujú však okresný úrad, aby na miesto okresného výboru vydával rozhodnutia, k ichž vydaniu je příslušný jedine okr. výbor (srov. Boh. A 10.595/33).

Z toho, čo bolo uvedené, plyne, že napadnuté rozhodnutia boli vydané úradom nepríslušným a bolo ich preto zrušiť podľa § 7 zák. o ss, aniž sa nss mohol zabývať námietkami sťažností.

Č. 11.665.

Pojištění úrazové: * Do základu pro výpočet úrazového pojistného po rozumu § 16 odst. 1 úraz. zák. nelze započítati také mzdové částky, které by připadaly na pracovní dny, kdyby se v nich pracovalo, ve kterých se však pro omezení provozu ve skutečnosti nepracovalo.

(Nález ze dne 12. ledna 1935 č. 10.197/35.)

Prejudikatura: srv. Boh. A 2812/23.

Věc: Úrazová pojišťovna dělnická pro zemi Moravskoslezskou v Brně (adv. Dr. Jan Svoboda z Brna) proti zemskému úřadu v Brně (za zúč. Ostravsko-karvinskou montanní společnost, společnost s r. o. v P. adv. Dr. Ludvík Brixel z Moravské Ostravy) o úrazové pojistné.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Úrazová pojišťovna dělnická pro Mor. a Slez. v Brně předešla platebním výměrem ze 14. listopadu 1924 firmě: Ostravsko-karvinská montanní společnost v P. z jejího podniku: Kamenouhelný důl Jáma Evžen v P. za dobu od 1. července 1923 do 30. června 1924 dodatečně pojistné částkou 17.343 Kč 98 h, a to také z mzdových částek připadajících na dny, ve kterých se pro omezení provozu nepracovalo. K námitkám firmy zrušil zem. úřad v Brně v dohodě s báňským hejtmánstvím nař. rozhodnutím napadenou část platebního výměru a snížil předešlou celkovou částku o 11.950 Kč 22 h na 5.393 Kč 76 h. V důvodech bylo v podstatě uvedeno: Jde o 10.601 nesfáranou směnu v příspěvkových obdobích 1923/II a 1924/I se započitatelnou mzdou 348.403 Kč 11 h a dodatečné pojistné 11.950 Kč 22 h. Číselná správnost tohoto výpočtu byla zástupci firmy uznána. Mzda za uvedené nesfárané směny nebyla vůbec vyplacena. Ze znění § 16 úř. zák. vyplývá, že zákon měl na mysli jako základ pro stanovení příspěvků úhrnnou sumu skutečného výdělku každého pojištěnce za dobu, za kterou se příspěvek vypočítává (příspěvkové období podle § 21 úř. zák.). Redukuje se tedy otázka započitatelnosti sporné doby, resp. sporných mezd pro vyměřování příspěvků na otázku, zda dělníci měli nárok na vyplacení mezd připadajících na směny, pro omezení provozu nesfárané. Tuto otázku nutno zodpovědětí záporně. Nárok na mzdu mohl by se opírat jen o ustanovení § 1155 o. z. o., podle něhož náleží zaměstnanci plat také za služby, jež nebyly vykonány, když byl ochoten je konati, a bylo mu v tom zabráněno okolnostmi, jež jsou na straně zaměstnavatelově. Ze spisů vyplývá, že ve sporné době v závodě firmy pro nedostatek práce nebylo plně pracováno. Je všeobecně známo, že v hornictví při dobývání uhlí vynechávají se některé směny, není-li následkem zmenšené jeho potřeby a z ní vyplývajících nedostatku objednávek pro uhlí odbytu, po případě je-li odbyt menší. S tímto postupem dělnictvo souhlasí, dávajíc samozřejmě přednost tomu, aby veškeré dělnictvo dolu neslo společně břímě zmenšeného výdělku, vznikajícího vkládáním volných směn, než aby jeho větší část byla z práce vypovězena. Dělnictvo dalo takto mlčky (§ 863 o. z. o.), ale zřejmě najevo souhlas, že uzavírá pracovní smlouvu na dobu pracovní, omezenou vkládáním volných směn. Nemůže tedy právem žádati zaplacení mzdy za tyto volné směny, když souhlasilo, aby pracovní doba byla jimi omezena, neboť byla-li pracovní smlouva ujednána na kratší pracovní dobu, nepřísluší dělnictvu od počátku tohoto ujednání nárok podle § 1155 o. z. o. Nemělo-li však dělnictvo nároku na vyplacení mezd za směny nesfárané, nelze také započítati podle shora cit. ustanovení § 16 úř. zák. mzdy, připadající na tyto směny, do základu pro vyměření pojistných příspěvků.

Stížnost, jež vytýká tomuto rozhodnutí nezákonnost, nemohl nss uznati důvodnou z těchto úvah: — — —

Podle písemné stížnosti jest na sporu toliko otázka, zda do základu pro výpočet úrazového pojistného sluší započítati také mzdové částky, které by připadaly na pracovní dny, kdyby se v nich pracovalo, ve kterých se však pro omezení provozu na dole zúčastněné firmy ve skutečnosti nepracovalo. Právním pramenem, ze kterého dlužno čerpati odpověď na tuto spornou otázku, je výhradně jen úrazový zákon (sr. Boh. A

3970/24). Podle § 16 odst. 1 úř. zák. jest pojistné platiti podle pracovního výdělku pojištěnců. Zákon pojem pracovního výdělku blíže nevynezuje a nestanoví ani, které částky mají býti pokládány za jeho součásti. Nss vyložil pak cit. ustanovení ve své konstantní judikatuře (srov. na př. Boh. A 569/20, 2812/23, 6765/27, 7140/28, 11.290/34) v ten smysl, že jest v něm vyslovena zásada, že základem pro vyměření pojistného jest veškerý fakticky přijatý příjem pojištěnců, t. j. pracovní výdělek jim skutečně vyplacený. Z této zásady jsou pak ve 2. a 3. větě 1. odst. § 16 úř. zák. ustanoveny jen dvě výjimky potud, že pracovní výdělek, převyšující za rok 12.000 Kč, počítá se toliko touto částkou, a že u osob, jmenovaných v § 6 odst. 7, započte se pracovní výdělek, rozhodný pro výši jejich pojištění (mzda fiktivní). O tyto výjimky však v nynějším sporu nejde, takže pro jeho řešení platí svrchu uvedená zásada.

Žal. úřad zjišťuje v nař. rozhodnutí výslovně, že mzda za dny, ve kterých se na dole zúčastněné strany nepracovalo (směny nesfárané), pojištěncům s jejich souhlasem vůbec vyplacena nebyla. Tomuto zjištění stížnost neodporuje. Nebyla-li za tyto dny (směny) mzda vyplacena, a je-li podle toho, co shora bylo dovozeno, základem pro výpočet pojistného jen pracovní výdělek pojištěncům skutečně vyplacený, plyne z obou těchto premis logicky nutný závěr, že do základu pro výpočet pojistného nelze započítati pouhé fiktivní mzdové částky, jež by případly na dny (směny), ve kterých pojištěnci podniku zúčastněné firmy nepracovali a žádného výdělku neměli.

Stížnost vytýká nař. rozhodnutí, že otázku započitatelnosti nesfáraných směn pro výpočet pojistného posuzuje jen podle toho, zda dělníci měli nárok na mzdu za nesfárané směny, a že přehlíží, že sporný předpis pojistného se týká jen těch dělníků, kteří nebyli zaměstnáni v podniku po celý rok, dosáhli však v době svého zaměstnání v podniku výdělku, podle kterého by roční výdělek, kdyby se výdělek dosažený za kratší dobu přepočítal na celý rok, přesahoval započitatelný roční výdělek 12.000 Kč. Z toho pak stížnost dovozuje, že v tomto případě výdělek skutečně dosažený přestává býti podkladem pro započítávání podle § 16 úř. zák., ježto pojistný příspěvek se vyměřuje na základě zreduko- vaného započitatelného výdělku, při čemž otázka, měl-li pojištěnec nárok na tento výdělek či nikoli, jest nerozhodná.

Při posuzování důvodnosti této námitky nutno stížnosti přisvědčiti jen potud, že pro řešení sporné otázky není rozhodujícím momentem, zda pojištěnec měl či neměl podle obč. zák. (§ 1155) nárok na mzdu za nesfárané směny, a trvá-li v době omezení provozu jeho pracovní poměr či byl-li přerušen nebo zrušen, neboť spornou otázku nelze řešiti na podkladě norem soukromého práva občanského, nýbrž — jak bylo již řečeno — jediné na základě ustanovení úř. zákona, který obsahuje v § 16 zvláštní veřejnoprávní předpisy o tom, podle čeho mají podnikatelé platiti úrazové pojistné jako dávku povahy veřejnoprávní. Jdeť tu právě jen o právní poměr mezi podnikatelem a úrazovou pojišťovnou. Výklad, jaký dává stížnost v uvedené námitce předpisu § 16 o nejvyšší hranici započitatelného pracovního výdělku za rok (12.000 Kč), je však nesprávný, neboť jak z jeho doslovu a z jeho souvislosti s předcházejí-

cím ustanovením jasně plyne, zákon mohl tu míti a také měl na mysli toliko případy, kdy skutečný, za jeden rok opravdu dosažený pracovní výdělek pojištěncův ve svém úhrnu částku 12.000 Kč fakticky převýšil, nikoli však případy, kdy tuto hranici by byl překročil, kdyby pojištěnec po celý rok pracoval (pracovní výdělek jen fiktivní), jak stížnost snaží se dovoditi. V předpisu o řečené výdělkové hranici není vyslovena nějaká zvláštní zásada o započitatelnosti pracovního výdělku, jak se stížnost mylně domnívá, nýbrž jest v něm obsaženo jen číselné omezení započitatelnosti výdělku výjimkou ze všeobecné zásady, vytčené v předcházejícím ustanovení, že pojistné jest platiti podle pracovního výdělku (skutečného). Základem pro výpočet pojistného — nehledíme-li k výjimce uvedené v poslední větě 1. odst. § 16 úr. zák. — je vždy faktický pracovní výdělek, a není správné, tvrdí-li stížnost, že přesahuje-li ročně 12.000 Kč, přestává býti faktický výdělek podkladem pro vyměření pojistného, a že na jeho místo nastoupí konstruovaný »započitatelný« výdělek, neboť oněch 12.000 Kč jest přece také výdělek faktický. V příčině započitatelnosti ročního výdělku, převyšujícího tuto částku, je rozdíl jen v tom, že se jako základ pro výpočet pojistného neběře celý skutečný roční výdělek, nýbrž jen jeho část, totiž 12.000 Kč, ale i tento peníz je výdělkem skutečným, arci jen částečným. Na stejném právním stanovisku jest vybudován také nář. Boh. A 2812/23, který operuje rovněž jen s pracovním výdělkem faktickým, nikoli fiktivním.

I když podle toho, co shora bylo dovozeno, nelze souhlasiti s odůvodněním nář. rozhodnutí, pokud v něm žal. úřad řeší také otázku, zda dělníci zúčastněné firmy měli nárok na mzdu za nesfárané směny, a ze záporné odpovědi na ni čerpá také argument pro záporné rozhodnutí otázky, jež byla předmětem sporu, ježto tento moment není relevantní, nelze přece podle hořejších úvah ve výroku nář. rozhodnutí shledati nezákonnost.

Č. 11.666.

Pojištění pensijní: * Osoba, zaměstnaná prohlížením a zkoumáním hedvábné příze, zda je dělnicemi správně vyčištěna a roztríděna, koná duševní práce ve smyslu pens. zákonů.

(Nález ze dne 15. ledna 1935 č. 7759/33.)

Prejudikatura: Srov. Boh. A 3418/24, 3827/24.

Věc: Firma »Böhmische Glanzstoff-Fabrik, System Elberfeld« v L. proti ministerstvu sociální péče o pensijní pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem ze 17. dubna 1926 prohlásila Zemská úřadovna II. Všeobecného pensijního ústavu v Praze, že Elfrida H. jest ve svém zaměstnání u firmy »Böhmische Glanzstoff-Fabrik« v L. od 1. května 1923 povinna pojištěním podle zák. č. 89/1920 Sb.

Rozhodnutím z 5. září 1928 vyhověla zsp v Praze odvolání firmy a vyslovila, že Elfrida H. nepodléhá pensijnímu pojištění.